

Vendégszerkesztői előszó

A Doktoranduszok Országos Szövetsége és a Nemzeti Közszerológati Egyetem Nemeskürty István Tanárképző Karának közös, *A magyar nyelvű tudomány* című konferenciájának kötetét tartja a kezében a kedves Olvasó, a *Filológia.hu* című folyóirat számaként.

A Magyar Tudományos Akadémia és ezzel együtt a hivatalos magyar tudományos élet születésének 200. évfordulóját ünnepeljük ebben az évben. Talán nem elégszer idézzük az Akadémiát megalapító törvényt, amely így szól:

„1827. évi XI. törvénycikk a hazai nyelv művelésére föllállítandó tudós társaságról vagy magyar akadémiáról. A karok és rendek gondoskodása a hazai nyelvnek nem csak terjesztésére, hanem a tudományok és művészetek minden nemében leendő kiművelésére is irányulván, Ő szent felségének jóváhagyásával határoztatik: [...]”.

A hazai nyelv, azaz a magyar nyelv művelésére hozták tehát létre, így fel kell tennünk a kérdést, hogyan áll a magyar tudomány nyelvének ügye. Konferenciánkon a két kiváló plenáris előadó, Fóris Ágota és Vladár Zsuzsa előadásai után doktoranduszok és fiatal kutatók igyekeztek válaszolni egy-egy tudományterület felől: hányadán állunk a magyar nyelv ügyével, miként „műveljük a hazai nyelvet” a tudomány oldaláról. Konferenciaprogramunkat úgy állítottuk össze, hogy megmutassuk: a kérdésfeltevés nem új keletű, a tudományos életnek újra és újra fel kell tennie a kérdést, mennyiben lehet és kell hazai nyelvűnek lennie, és mennyiben idegennek.

A konferencia és a folyóiratszám egy-egy „helyzetjelentésen” keresztül mutatja meg a magyar tudomány nyelvéhez egykori vagy éppen mai viszonyunkat. S noha e folyóiratszám nem ad teljes feltárást a magyar nyelvű tudomány állapotáról, mégis érzékelhetjük, hogy „szebb napokat” is megélt már az anyanyelvű tudományosság, s van-lenne teendő a szaknyelv „anyanyelvűsítésében”. Hiszen kétszáz évvel ezelőtt éppen azon munkálkodtak nagy eleink, hogy a latin (és más európai nyelvek) mellett anyanyelvünkön is lehessen a tudományról szólni, napjainkban pedig mintha visszalépnénk az egy, idegen nyelvű tudomány felé: az angol szaknyelv egyeduralmának és a magyar szaknyelv leépülésének a veszélyét érezhetjük.

Külön öröm volt számunkra, hogy a Ludovikán, a Széchenyi díszteremben lehetünk. Gróf Széchenyi István nemcsak nemzetépítő, tudományépítő, hanem nyelvépítő is volt, így a hely szelleme, a *genius loci* is azt kívánja, hogy a legnagyobb magyar figyelemzetű soraival kívánjak hasznos elmélyülést tanulmánygyűjteményünkben:

„Rég elismerték hazánkknak messzebbre látó már most elhunyt hívei, hogy nyelvünk körül forogna nemzeti létünk. Nyelvére kellene ügyelni a magyarnak mindenekelőtt, ha élni akar.”

Blankó Miklós

a konferencia főszervezője,

a Nemzeti Közszerológati Egyetem Nemeskürty István Tanárképző Kar tanársegédje,
a Doktoranduszok Országos Szövetsége Nyelvtudományi Osztályának elnöke